

6.Sınıf Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Konu Özetleri

Ünite 2 : Namaz Konu : Namaz İbadeti ve Önemi

Dinimiz İslam'da akıllı, ergenlik çağına gelmiş her Müslüman'ın yerine getirmesi gereken bazı ibadetler vardır. Bunlardan biri de namazdır. Namaz, Kur'an-ı Kerim'de "salat" kavramıyla ifade edilir. Bir ayette, "...Namaz müminler üzerine vakitleri belli bir farzdır." buyrulur. Namazın dinimizde farz olduğu belirtilir. Peygamberimiz (s.a.v.) de bir hadisinde "Namaz dinin direğidir." buyurarak İslam dininde namazın çok önemli yeri olduğunu vurgulamıştır.

Hz. Peygamber (s.a.v.), sohbetlerinde ve konuşmalarında namazın önemini sık sık ifade etmiş ve müminleri, namazlarını vaktinde kılmaya teşvik etmiştir. Kendisine "Amellerin en faziletlisi hangisidir?" diye sorulduğunda "Vaktinde kılınan namazdır..." buyurmuştur. Allah Resülü (s.a.v.) başka bir hadisinde de ahiret günü insanların ilk olarak namazlarından hesaba çekileceğini belirtmiş ve şöyle buyurmuştur: "Kıyamet gününde kulun hesaba çekileceği ilk ameli, namazıdır. Eğer namazı düzgün olursa diğer hesapları iyi gider ve kazançlı çıkar. Namazı düzgün olmazsa kaybeder ve zararlı çıkar..."

Namaz ibadeti insanı iyi ve güzel davranışlara yönlendirir, kötülüklerden de sakındırır. Kişinin ahlakını güzelleştirir, onun erdemli bir insan olmasına katkıda bulunur. Çünkü namazda Allah'ın (c.c.) huzurunda olduğunu bilen kişi, günlük hayatta da Yüce Rabb'imizin daima kendisini görüp gözettiğini unutmaz. Bu bilinçle Allah'ın (c.c.) rızasına uygun iş ve davranışlarda bulunur. Verdiği sözleri yerine getirir ve doğruluktan ayrılmaz. İnsanlara ve tüm canlılara sevgi, şefkat ve merhametle davranır. Büyüklere karşı saygılı olur. Fakirlere ve muhtaçlara yardım eder. Mütevazı bir insan olmaya önem verir. Namaz ibadetiyle elde ettiği sevaplara, iyilik ve güzelliklere zarar getirecek tutum ve davranışlardan kaçınır. Yalan, hile, dedikodu, iftira, hırsızlık gibi kötü davranışlardan uzak durur. Bir ayette namaz ibadetinin bu yönü şöyle belirtilir: "(Resulüm!) Sana vahyedilen kitabı oku ve namazı kıl. Muhakkak ki namaz, hayâsızlıktan ve kötülükten alıkoymaz. Allah'ı anmak elbette (ibadetlerin) en büyüğüdür. Allah yaptıklarınızı bilir."

Hz. Peygamber (s.a.v.) bir gün sahabilerle sohbet ederken onlara şöyle dedi: "Ne dersiniz? Birinizin kapısının önünde bir nehir olsa ve o kimse bu nehirde her gün beş kez yıkansa onun üzerinde hiç kir kalır mı?" Yanında bulunanlar "Hayır, kalmaz ya Resulallah!" dediler. Bunun üzerine Hz. Peygamber (s.a.v.), "İşte beş vakit namaz da bunun gibidir. Allah, beş vakit namazla günahları silip yok eder." buyurmuştur.

Yüce Allah (c.c.); el ayak, göz kulak gibi organlarımızla bizleri en güzel şekilde yaratmıştır. Akıl, düşünme yeteneği ve irade gibi özelliklerle bizi diğer varlıklardan üstün bir konumda var etmiştir. Hava, su, güneş, çeşit çeşit yiyecek ve içecekler gibi birçok nimeti bizim faydamıza sunmuştur. Bunlara karşılık bizler de Yüce Rabb'imize şükretmeli; ona olan sevgi, saygı ve bağlılığımızı ifade etmek için namaz kılmalı, ibadet etmeliyiz. Bununla ilgili olarak bir ayette, "...Allah'a saygı ve bağlılık içinde namaz kılın." buyrulur. Bu konuyla ilgili olarak başka bir ayette de şu emir yer alır: "Namazı kılın, zekâtı verin ve Allah'a sınırsız sarılın. O, sizin Mevla'nızdır. Ne güzel Mevla'dır, ne güzel yardımcıdır."

Namaz ibadeti, kişinin temizlik alışkanlığı kazanmasına ve zamanını planlayıp iyi kullanmasına da katkı sağlar. Çünkü namazdan önce abdest almak gerekir. Abdest alan kimse gün içinde en fazla kirlenen el, yüz, kollar, ayaklar gibi organlarını sık sık yıkamış olur. Bunun yanında namaz kılacak kimse bedeninin, giysilerinin ve namaz kılacağı yerin de temiz olmasına özen gösterir. Ayrıca namaz belirli vakitlerde kılındığından kişi, zamanını buna göre planlamaya ve vaktini en iyi şekilde değerlendirmeye çalışır.

Peygamberimiz, "Kulun Rabb'ine en yakın olduğu an secde hâlidir." (Müslim, Salat, 215.) buyurmuştur.

6.Sınıf Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Konu Özetleri

Ünite 2 : Namaz Konu : Farz Namazları

Dinimiz İslam'da yer alan namazları, farz, vacip ve nafil olmak üzere üç grupta ele alabiliriz.

Farz Namazlar

Beş vakit namaz, cuma namazı ve cenaze namazı İslam'da farz olan namazlardır. Sabah, öğle, ikindi, akşam ve yatsı namazından oluşan beş vakit namaz, akıllı ve ergenlik çağına gelmiş her Müslüman'a farzdır. Beş vakit namaz tek başına da cemaatle de kılınabilir. Cuma namazının ise cami ve mescitlerde cemaatle kılınması zorunludur.

Cenaze namazı da farz bir namazdır ancak bir grup Müslüman bu namazı kıldığında diğerlerinden sorumluluk kalkar. Bu sebeple cenaze namazının dinî hükmüne farz-ı kifaye adı verilir. Yani vefat eden bir Müslümanın cenaze namazını, bir grup Müslümanın kılması yeterlidir.

Vacip Namazlar

İslam'da, Ramazan ve Kurban Bayramı namazları ile vitir namazı vacip olan namazlardır. Vacip namazlar, dinimizin yerine getirilmesini istediği ancak farz kadar kesin olmayan namazlardır. Dinimizde kadınlar bayram namazlarından yükümlü değildir. Bununla birlikte Hz. Peygamber (s.a.v.) kadınları bayram namazı kılmaya teşvik etmiştir.

Nafil Namazlar

İslam'da farz ve vacip namazlar dışında kılınan namazlara nafil namazlar adı verilir. Örneğin; beş vakit namazın farzlarından önce ve sonra kılınan sünnet namazları, gecenin bir vaktinde kılınan teheccüt namazı, güneş doğduktan yaklaşık 50 dakika sonra kılınan kuşluk (duhâ) namazı nafil namazlardan bazılarıdır. Bunun yanında bir camiye ve mescide gidildiğinde kılınan tahiyyatü'l - mescit namazı, akşam namazından sonra kılınan evvabin namazı, tesbih namazı, Allah'tan (c.c.) bir dilek ve istekte bulunulacağı sırada kılınan hacet namazı da nafil namazlarındandır.

Ayrıca istihâre, tövbe, yolculuk, istiska (yağmur), küsûf ve hüsûf namazları gibi çeşitli nafil namazlar da vardır. İstihâre namazı, insanın önemli bir konuda karar vermeden önce ya da iki şey arasında tercihte bulunmak durumunda kaldığında, hayırlı olanı Allah'tan (c.c.) dilemek için kıldığı iki rekâtlık namazdır. Bu namaz genellikle akşam yatmadan önce kılınır. Kişi yaptığı hatalardan dolayı pişmanlık duyup Allah'tan (c.c.) bağışlanma dilemek istediğinde iki rekât namaz kılar. Sonra da Allah'a (c.c.) tövbe eder. Buna tövbe namazı adı verilir. Yolculuğa çıkmadan önce ya da yolculuktan döndükten sonra kılınan namaza da yolculuk namazı denir. Yağmur duasına gidildiğinde kılınan namaza ise istiska (yağmur) namazı adı verilir. Güneş tutulması esnasında kılınan namaza küsûf, Ay tutulması esnasında kılınan namaza hüsûf namazı denir.

Nafile namazlar çokça sevap elde etmek amacıyla kılınır. Peygamberimiz (s.a.v.) beş vakit namazın sünnetlerini düzenli olarak kılmaya önem vermiştir. Diğer nafile namazları ise bazen kılmış bazen de kılmamıştır. Bu sebeple bu tür nafile namazlar isteğe bağlıdır.

6.Sınıf Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Konu Özetleri

Ünite 2 : Namaz Konu : Namazın Kılınışı

Namazdan önce ve namaz kılarken yerine getirilmesi gereken bazı hususlar vardır. Bunlara **namazın farzları** denir. Namazın farzları ikiye ayrılır.

1. Namazın Dışındaki Farzlar

Bunlar, namaza başlamadan önce yerine getirilmesi gereken şartlardan oluşur. Bu şartlar şunlardır:

- Namazdan önce abdest almak (hadesten taharet),
- Namaz kılacak kişinin bedeninin, giysilerinin ve namaz kılacağı yerin temiz olması (necasetten taharet),
- Namaz kılarken erkeklerin diz kapakları ile göbekleri arasını, kadınların ise el, yüz ve ayaklar dışındaki bütün vücutlarını örtmesi (setr-i avret),
- Namaz kılarken Kâbe yönüne dönmek (istikbal-i kible),
- Kılınacak namazın vaktinin gelmiş olması (vakit),
- Kılınacak namaza niyet etmek (niyet).

2. Namazın İçindeki Farzlar

Bunlar, namaz kılarken uyulması gereken şartları ifade eder. Bu şartlar şunlardır:

- Namaza "Allâhü ekber." diyerek başlamak (iftitah tekbiri),
- Namazda ayakta durmak (kıyam),
- Namazda ayaktayken Kur'an'dan sure ve ayetler okumak (kıraat),
- Elleri dizlere koyup yere paralel bir şekilde eğilmek (rükû),
- Elleri, alnı, burnu ve dizleri yere koyup kapanmak (secde),
- Namazın sonunda "Ettehiyyâtü" duasını okuyacak kadar oturmak (kade-i âhire).

İslam dininde namaz vaktinin geldiğini bildirmek ve Müslümanları namaza çağırmak için cami ve mescitlerden ezan okunur.

Ezanın sözleri ve anlamları şöyledir:

Allâhü ekber (dört kere).	Allah en büyüktür.
Eşhedü en lâ ilâhe illallâh (iki kere).	Şehadet ederim ki Allah'tan başka ilah yoktur.
Eşhedü enne Muhammeden Resûlullah (iki kere).	Şehadet ederim ki Muhammed Allah'ın resulüdür.
Hayye ales salah (iki kere).	Haydin namaza.
Hayye alel felah (iki kere).	Haydin kurtuluşa.
Allâhü ekber (iki kere).	Allah en büyüktür.
Lâ ilâhe illallah (bir kere).	Allah'tan başka ilah yoktur.

Sabah ezanında "Hayye alel felâh." ifadesinden sonra "Essalâtü hayrun minen nevm." ifadesi söylenir. Bu söz "Namaz uykudan hayırlıdır." anlamına gelir.

Erkekler farz namazlardan önce kamet okur. Kametin sözleri, ezanın sözleriyle aynıdır. Ancak "Hayye alel felah." ifadesinden sonra iki kez "Kad kâmetis salah" cümlesi söylenir. Bu söz, "Namaz başladı." anlamına gelir. Kamet, ezana göre biraz daha hızlı okunur.

Namaz kılabilmek için önce abdest almak gerekir. Abdest almaya "Eûzübillahimineşşeytânirracîm. Bismillâhirrahmânirrahîm." diyerek başlanır. Sonra "Niyet ettim Allah rızası için abdest almaya." diyerek niyet edilir.

Niyetten sonra eller iyice yıkanır. Ardından ağza üç kez su verilip ağız çalkalanır.

Burna üç kez su verilip burun iyice temizlenir. Alında saçların bittiği yerden kulak hizasına ve çene altına kadar yüz üç kez yıkanır.

Önce sağ kol, sonra da sol kol dirseklerle birlikte kuru yer kalmayacak şekilde yıkanır.

Sağ el ıslatılarak baş mesh edilir. İşaret ya da serçe parmaklarla kulakların içi, başparmakla da kulakların arkası temizlenir. Geriye kalan diğer üç parmakla da boyun mesh edilir.

Önce sağ ayak sonra da sol ayak topuklarla birlikte yıkanır. Böylece abdestin alınışı tamamlanmış olur.

Abdesti bozan başlıca durumlar şunlardır:

- Büyük ve küçük tuvalet ihtiyacını gidermek,
- Yellenmek,
- Ağız dolusu kusmak,
- Uyumak,
- Bayılmak,
- Vücuttan kan çıkması.

Abdest aldıktan sonra namaz kılmaya başlanabilir. Namazların kılınış şekli genel olarak birbirine benzer. Ancak namazların rekât sayılarında ve okunacak dualarda bazı farklılıklar vardır. şimdi namazların kılınışını görelim.

Beş Vakit Namaz

Sabah Namazı: Dört rekâtıdır. Bunun ikisi sünnet, ikisi ise farzdır. Sabah namazının önce sünneti, sonra da farzı kılınır.

Sabah namazının sünnetini kılmak için kibleye doğru dönüp "Niyet ettim Allah rızası için bugünkü sabah namazının sünnetini kılmaya." diyerek niyet edilir. Sonra "Allâhü ekber." diyerek namaza başlama tekbiri alınır. Erkekler tekbir alırken ellerinin başparmaklarını kulak memelerine değdirecek şekilde kaldırırılar. Kadınlar ise ellerini göğüs hizasına kadar kaldırırılar.

Başlama tekbirinden sonra eller bağlanır. Erkekler sağ elin avucu ile sol bileği tutarlar ve ellerini göbük altına gelecek şekilde bağlarlar. Kadınlar ise ellerini, sağ el sol elin üzerinde olacak şekilde göğüsleri üzerine koyarlar. Eller bağlandıktan sonra "Sübhâneke duası" okunur. Ardından "Eûzü besmele" çekilip "Fâtihâ suresi" ile ek bir sure okunur.

Ayakta sureler okunduktan sonra "Allâhü ekber." denilerek rükûya gidilir. Rükûda üç defa "Sübhâne Rabbiye'l - azîm."(9) dindikten sonra "Semiallahülîmen hamideh." denilerek doğrulunur ve "Rabbenâ leke'l-hamd." ifadesi söylenir.

Ardından "Allâhü ekber." denilerek secdeye gidilir. Burada üç defa "Sübhâne Rabbiye'l-a'lâ" dindikten sonra "Allâhü ekber." denip oturulur. Hemen ardından "Allâhü ekber." denip ikinci kez secdeye gidilir. Yine üç kez "Sübhâne Rabbiye'l - a'lâ." denir. Sonra "Allâhü ekber." denilerek ikinci rekât için ayağa kalkılır.

İkinci rekâta kalkıldığında eller bağlanır. Besmele çekilerek "Fâtiha suresi" ve ek bir sure okunur. Sonra birinci rekâta olduğu gibi rükû ve secdeler yapıp oturulur. Buna tahiyata oturma denir. Otururken erkekler sağ ayağını dik, sol ayağını ise yatık tutarlar. Kadınlar ise ayaklarını sağa doğru çıkararak otururlar. Oturuş esnasında sırasıyla "Ettehiyyâtü", "Allâhümme Salli", Allâhümme Bârik" ve "Rabbenâ" duaları okunur.

Tahiyyat duaları okunduktan sonra baş önce sağa çevrilip "Esselâmü aleyküm verahmetullah." denilerek selam verilir.

Sonra baş sola çevrilip "Esselâmü aleyküm verahmetullah." denilerek selam verilir. Sabah namazının farzı da aynı sünneti gibi kılınır. Sadece başlangıçta "Niyet ettim bugünkü sabah namazının farzını kılmaya." diyerek niyet edilir. Erkekler sabah namazının farzına başlamadan önce kamet getirir. Bayanlar ise kamet getirmez. Bu kural tüm farz namazlar içinde geçerlidir.

Öğle Namazı: On rekâttır. Bunun dördü ilk sünnet, dördü farz, ikisi de son sünnettir. Öğle namazının sünnetlerine ve farzına niyet edilir.

Öğle namazının dört rekâtlık ilk sünnetinin ilk iki rekâtı, sabah namazının sünneti gibi kılınır. İki rekâtın sonunda oturulur ve "Ettehiyyâtü duası" okunur. Sonra "Allâhü ekber." denilerek üçüncü rekât için ayağa kalkılır. Besmele çekilip "Fâtiha suresi" ve ek bir sure okunur. Sonra rükû ve secdeler yapıp tekrar dördüncü rekât için ayağa kalkılır. Yine besmele çekilip "Fâtiha suresi" ve ek bir sure okunur. Ardından rükû ve secdeler yapıp tahiyyata oturulur. Sırasıyla "Ettehiyyâtü", "Allâhümme Salli", "Allâhümme Bârik" ve "Rabbenâ" duaları okunur ve selam verilerek namaz tamamlanır.

Öğle namazının farzına başlamadan önce erkekler kamet getirir. Öğle namazının farzının ilk iki rekâtı sabah namazının farzı gibi kılınır. İki rekâtın sonunda oturulur ve "Ettehiyyâtü duası" okunup "Allâhü ekber." denilerek ayağa kalkılır. Üçüncü ve dördüncü rekâtlarda besmele çekilerek yalnızca "Fâtiha suresi" okunur. Sonra rükû ve secdeler yapıp tahiyyata oturulur. Burada sırasıyla "Ettehiyyâtü", "Allâhümme Salli", "Allâhümme Bârik" ve "Rabbenâ" duaları okunur ve selam verilir. Böylece öğle namazının farzı kılınmış olur. Öğle namazının son sünneti ise aynı sabah namazının sünneti gibi kılınır.

İkinci Namazı: Sekiz rekâttır. Bunun dördü sünnet, dördü farzdır. İkinci namazının önce sünneti sonra da farzı kılınır. İkinci namazının hem sünnetine hem farzına niyet edilir.

İkinci namazının sünneti, öğle namazının sünneti gibi kılınır. Ancak ikinci rekâtın sonundaki oturuşta "Ettehiyyâtü", "Allâhümme Salli" ve "Allâhümme Bârik" duaları okunur. Sonra "Allâhü ekber." denip üçüncü rekât için ayağa kalkılır ve eller bağlanıp "Sübhâneke duası" okunur. Üçüncü ve dördüncü rekâtlar, ilk iki rekât gibi kılınır.

İkinci namazının farzı, aynı öğle namazının farzı gibi kılınır. Yalnızca erkekler ikinci namazının farzına başlamadan önce kamet getirir.

Akşam Namazı: Beş rekâttır. Bunun üçü farz, ikisi sünnettir. Akşam namazının farzına ve sünnetine niyet edilir.

Akşam namazının farzına başlamadan önce erkekler kamet getirir. Akşam namazının farzının ilk iki rekâtı, sabah namazının farzı gibi kılınır. İkinci rekâttan sonra rükû ve secdeler yapıp oturulur. Tahiyatta "Ettehiyyatü duası" okunup üçüncü rekâta kalkılır. Üçüncü rekâta ise sadece "Fâtiha suresi" okunur. Sonra rükû ve secdeler yapıp akşam namazının farzı, diğer namazlar gibi tamamlanır.

Akşam namazının sünneti, aynı sabah namazının sünneti gibi kılınır.

Yatsı Namazı: Yatsı namazı on rekâttır. Bunun dördü ilk sünnet, dördü farz, ikisi son sünnettir. Yatsı namazının sünnetlerine ve farzına niyet edilir. Yatsı namazının ilk sünneti, aynen ikindinin sünneti gibi kılınır. Farzı ve son sünneti de aynı öğle namazının farzı ve son sünneti gibi kılınır. Ancak erkekler farzlardan önce kamet getirir.

Yatsı namazından sonra üç rekâtlık vitir namazı kılınır. Vitir namazının kılınışı akşam namazının farzına benzer. Ancak üçüncü rekâta "Fâtiha suresinden" sonra ek bir sure okunur. Ardından "Allâhü ekber." denip eller kaldırılarak tekbir alınır. Tekbirden sonra eller bağlanıp "Kunut duaları" okunur. Rükû ve secdeler yapılarak namaz tamamlanır.

Cuma Namazı

Cuma namazı, cuma günü öğle vaktinde, cami ve mescitlerde cemaatle kılınan farz bir namazdır. Yüce Allah (c.c.) bir ayette, "Ey iman edenler! Cuma günü namaz için çağrı yapıldığı zaman hemen Allah'ın zikrine koşun ve alışverişi bırakın. Eğer bilerseniz bu sizin için daha hayırlıdır." buyurmuştur.

Cuma namazı, on rekâttır. Bunun dördü ilk sünnet, ikisi farz, dördü ise son sünnettir. Cuma namazının ilk dört rekâtlık sünneti, öğle namazının ilk dört rekâtlık sünneti gibi kılınır. İlk sünnetin ardından imam minbere çıkıp bir hutbe okur. Hutbede imam cemaate dinî ve toplumsal konularla ilgili kısa bir konuşma yapar. Hutbe, cuma namazının farzlarındanr. Hutbe okunurken sağa sola bakmamalı, başkalarıyla konuşmamalıdır. Kişi sessizce okunan hutbeyi dinlemelidir.

Hutbenin ardından cemaatle cuma namazının iki rekâtlık farzı kılınır. Cuma namazının farzının kılınışı aynı sabah namazının farzı gibidir. Cemaatle namaz kılarken "Fâtiha" ve ek sureyi imam okur. Cemaat ise sessizce imamın okuyuşunu takip eder ve namazını imama uyarak tamamlar. Farzdan sonra cuma namazının dört rekâtlık son sünneti kılınır. Bunun kılınışı aynı cuma namazının ilk sünneti gibidir. Cuma namazının son sünnetinden sonra isteyenler zuhr-i âhir adıyla dört rekât ve vaktin sünneti adıyla da iki rekât daha namaz kılabilirler.

Peygamberimiz (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: "Cuma günü öyle bir an vardır ki kul o anda Allah'tan bir şey dilerse Allah mutlaka ona o isteğini verir."

Bayram Namazı

Bayram namazı, yılda iki defa kılınır. Bunlardan biri Ramazan Bayramı'nda, diğeri ise Kurban Bayramı'ndadır.

Bayram namazı iki rekâttır. Bu namaz, bayramın birinci günü güneş doğduktan yaklaşık 45-50 dakika sonra cami ve mescitlerde kılınır. Bayram namazının kılınışı şöyledir:

Önce bayram namazını kılmaya niyet edilir. Genellikle camilerde niyeti müezzinler açıktan yapar, cemaat ise sessizce onun söylediklerini tekrar eder. Niyetten sonra imamla birlikte "Allâhü ekber." denip tekbir alınır ve eller bağlanır. Sonra herkes içinden "Sübhâneke duasını" okur. Ardından imamla birlikte "Allâhü ekber." denilerek eller kaldırılmak suretiyle üç kez tekbir alınır. Tekbir alınırken her defasında eller yana salınır. Üçüncü tekbirden sonra eller tekrar bağlanır ve imam açıktan "Fâtiha suresi" ile ek bir sure okur. Bunun ardından imamla birlikte rükû ve secdeler yapıp ikinci rekât için ayağa kalkılır. İmam tekrar açıktan "Fâtiha suresi" ile ek bir sure okur. İlk rekâтта olduğu gibi yine imamla birlikte "Allâhü ekber." denilerek üç kez art arda tekbir alınır. Dördüncü tekbirle birlikte rükûya gidilir. Rükû ve secdeler yapıldıktan sonra oturulur. Sırasıyla "Ettehiyyâtü", "Allâhümme Salli", "Allâhümme Bârik" ve "Rabbenâ" duaları okunup selam verilerek namaz tamamlanır.

Bayram namazının kılınışı bitince imam hutbeye çıkar. Bayram namazı sırasında hutbe okunması sünnettir. İmam hutbede bayramın bireysel ve toplumsal açıdan önemi konusunda bir konuşma yapar. İnsanlara hısım, akraba, arkadaş, tanıdık ve komşularını ziyaret etmelerini tavsiye eder. Onları paylaşma ve yardımlaşma içinde olmaya, dostça ve kardeşçe bir yaşam sürmeye yönlendirir. Hutbeden sonra topluca dua edilir. Ardından da camiye gelenler birbirleriyle bayramlaşırlar. Tanıdıklar, akraba ve komşular birbirini görmenin, bayrama erişmenin sevinç ve mutluluğunu yaşarlar.

Cenaze Namazı

Cenaze namazı vefat eden Müslümanlar için dua niteliğindedir. Müslüman olmayanların cenaze namazı kılınmaz. Cenaze namazı, cemaatle ayakta kılınır. Bu namazın rükû ve secdesi yoktur. Cenaze namazının kılınışı şöyledir:

Cenaze, musalla taşı adı verilen yüksekçe bir yere konur. İmam ile cemaat kıbleye dönük olarak cenazenin önünde saf oluşturur. Vefat eden kimsenin erkek ve kadın olduğu belirtilerek niyet edilir. Sonra imamla birlikte "Allâhü ekber." denilerek tekbir alınır ve eller bağlanır. "Vecellesenâük" ifadesiyle beraber "Sübhâneke duası" okunur. Ardından eller kaldırılmadan ikinci kez "Allâhü ekber." denip tekbir alınır ve "Salavat duaları (Allâhümme Salli - Allâhümme Bârik)" okunur. Sonra üçüncü kez tekrar "Allâhü ekber." diyerek tekbir alınır ve cenaze duası okunur. Bu duanın yerine "Kunut dualarını" ya da "Rabbenâ duaları" gibi başka dualar da okunabilir. Son olarak dördüncü kez "Allâhü ekber." denilip tekbir alınır. Hemen ardından sağa ve sola selam verilerek cenaze namazı bitirilir. Namazın ardından imam orada bulunanlardan, vefat eden kimseye haklarını helal etmelerini ister. Son olarak cenaze ve ölmüş yakınlar için topluca dua edilir. Vefat edenlerin yakınlarına başsağlığı dlenir.

Teravîh Namazı

Teravîh namazı, ramazan ayında yatsı namazından sonra kılınan sünnet bir namazdır. Bu namaz yirmi rekât olarak kılınır. Ancak Peygamberimizin (s.a.v.) teravîh namazını sekiz rekât olarak kıldığı da olmuştur. Teravîh namazı iki ya da dört rekâtta bir selam verilerek kılınır. İki rekâtta bir selam verildiğinde sabah namazının sünneti gibi dört rekâtta bir selam verildiğinde ise yatsı namazının ilk sünneti gibi kılınır.

Teravîh namazı tek başına da cemaatle de kılınabilir. Ancak dinimizde namazların cemaatle kılınması daha sevaptır. Peygamberimiz (s.a.v.) bir hadisinde, "Cemaatle kılınan namaz, tek başına kılınan namazdan yirmi yedi derece daha faziletlidir." buyurmuştur. Hz. Peygamber (s.a.v.) başka bir hadisinde de şu müjdeyi vermiştir: "Kim yatsı namazında cemaatte hazır bulunursa gecenin yarısını namazla geçirmiş gibi sevap kazanır. Yatsı ve sabah namazlarında cematte bulunan kimseye ise bütün geceyi namazla geçirmiş gibi sevap yazılır.

Gerek beş vakit namazda gerekse cuma, bayram ve teravîh namazlarında camilerde bir araya gelen insanlar birbirleriyle görüşme, sohbet etme, yeni dostluklar ve arkadaşlıklar kurma imkânı bulurlar. Birbirlerinin sorunlarından ve sıkıntılarından haberdar olurlar. Birbirlerine yardımcı ve destek olurlar. Bu da Müslümanlar arasındaki dostluk ve kardeşlik bağlarını güçlendirir. Toplumdaki paylaşma ve yardımlaşmayı artırır. Ayrıca cuma ve bayram namazlarından önce camilerde yapılan vaazlar, okunan hutbeler Müslümanların çeşitli konularda bilgilenmesini sağlar. İnsanların dinî konulardaki eksikliklerini gidermelerine katkıda bulunur.

6.Sınıf Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Konu Özetleri

Ünite 2

: Namaz

Konu

: Bir Peygamber Tanıyorum: Hz. Zekeriya (a.s.)

Hz. Zekeriya (a.s.), Yüce Allah'ın (c.c.) İsrailoğullarına gönderdiği peygamberlerden biridir. O, Hz. Davud'un (a.s.) soyundan gelmektedir. Hz. Zekeriya (a.s.), Kudüs'te doğdu ve yaşadı. Hz. Zekeriya (a.s.) marangozluk yaparak geçimini sağlıyordu. Hz. Muhammed (s.a.v.) onunla ilgili olarak bir hadisinde "Zekeriya marangozdu." buyurmuştur. Hz. Zekeriya (a.s.) hem geçimini sağlamak için çalışıyor hem de Mescid-i Aksâ'daki görevini yerine getiriyordu. Burada İsrailoğullarına öğüt ve uyarılarda bulunuyordu.

Hz. Zekeriya (a.s.) ve eşinin uzun zaman çocukları olmadı ve onların yaşı ilerledi. Hz. Zekeriya (a.s.), kendisine hayırlı bir evlat vermesi için Yüce Allah'a (c.c.) dua etti ve Allah (c.c.) da onun bu dileğini kabul etti. Ona vahiyyle Hz. Yahya'yı (a.s.) müjdeledi. Bu husus Âl-i İmran suresinde şöyle belirtilir: "Orada (mabette) Zekeriya Rabb'ine dua etti. 'Rabb'im! Bana katından hayırlı bir nesil bağışla. Şüphesiz sen duayı hakkıyla işitensin.' dedi. Zekeriya mabette durmuş namaz kılarken melekler ona 'Allah sana, kendisinden gelen bir Kelime'yi (İsa'yı) doğrulayıcı, efendi, iffetli ve salihlerden bir peygamber olarak Yahya'yı müjdeler.' diye seslendiler." Zekeriya (a.s.) buna çok şaşırды ve şöyle dedi: "... Ey Rabb'im! Bana ihtiyarlık gelip çatmış iken ve karım da kısır iken benim nasıl çocuğum olabilir?.." Bunun üzerine Yüce Rabbimiz "...Öyledir, ama Allah dilediğini yapar." buyurdu. Bir süre sonra Hz. Zekeriya'nın (a.s.) Hz. Yahya (a.s.) isimli bir oğlu oldu. Büyüyüp yetişkinlik çağına geldiğinde Yüce Allah (c.c.) onu da peygamberlikle görevlendirdi.

Hz. Zekeriya (a.s.), günün önemli bir bölümünü Mescid-i Aksâ'da geçiriyordu. O, burada Allah'a (c.c.) dua ve ibadet ediyordu. Mescid-i Aksâ'da İsrailoğullarına konuşmalar yapıyor, onları yalnızca Allah'a (c.c.) ibadet etmeye, onun emir ve yasaklarına uygun davranmaya çağırıyordu. İnsanları hakka, doğruya yönlendirmek için büyük çaba sarf ediyor, Allah'ı (c.c.) çokça zikretmeye önem veriyordu.

Hz. Zekeriya (a.s.) peygamberken Hz. İsa'nın (a.s.) annesi Meryem dünyaya gelir. Tarihçiler, Hz. Zekeriya'nın (a.s.) eşinin Hz. Meryem'in teyzesi olduğunu belirtirler.(20) Hz. Meryem'in annesi hamileyken doğacak çocuğunu Mescid-i Aksâ'nın hizmetine vereceğini vadede. Hz. Meryem dünyaya geldiğinde de sözünü yerine getirir ve onu Mescid-i Aksâ'nın hizmetine verir. Yüce Allah (c.c.), Hz. Meryem'in bakımı ve koruyup gözetmesiyle ilgili Hz. Zekeriya'yı (a.s.) görevlendirir. Bu durum bir ayette, "... Zekeriya'yı da onun bakımıyla görevlendirdi..." ifadesiyle dile getirilir. Dolayısıyla Hz. Meryem, Hz. Zekeriya'nın (a.s.) gözetiminde büyümüştür.

Hz. Zekeriya'nın (a.s.) oğlu Hz. Yahya (a.s.) dünyaya geldikten kısa bir süre sonra Hz. Meryem de Allah'ın (c.c.) bir mucizesi olarak Hz. İsa'yı (a.s.) dünyaya getirir. İsrailoğulları bu olaya inanmazlar ve Hz. İsa'nın (a.s.) babasının Hz. Zekeriya (a.s.) olduğunu iddia ederler. Hz. Meryem'e ve Hz. Zekeriya'ya (a.s.) iftira atarlar. Hz. Zekeriya'yı (a.s.) öldürmek isterler. O, İsrailoğullarından kaçmaya çalıştıysa da onlar Hz. Zekeriya'yı (a.s.) yakalayıp şehit ederler.

6.Sınıf Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Konu Özetleri

Ünite 2

: Namaz

Konu

: Bir Sure Tanıyorum: Fil Suresi ve Anlamı

Fil suresi, namazlarda sıkça okunan, Kur'an-ı Kerim'in sonundaki kısa surelerden biridir. Bu sure, Kur'an-ı Kerim'in yüz beşinci suresidir. Mekke Dönemi'nde indirilmiştir ve beş ayetten oluşur.

Fil suresi, fillerle donatılan ordusuyla Kâbe'yi yıkmaya gelen Ebrehe'nin ordusunun Allah (c.c.) tarafından helak edilmişinden bahsettiği için bu adı almıştır.

Hız. Muhammed'in (s.a.v.) doğumundan bir süre önce Yemen Valisi Ebrehe, Hristiyanlığı yaymak ve insanların Kâbe'ye gitmesini önlemek için Sana şehrinde büyük bir kilise yaptırdı. Ancak insanlar bu kiliseye hiç ilgi göstermediler ve akın akın kutsal Kâbe'yi ziyaret etmeye devam ettiler. Buna kızan Ebrehe, Kâbe'yi yıkmak için fillerle desteklenmiş büyük bir orduyla yola çıktı. Mekke'ye yaklaştığında Yüce Allah (c.c.) onun ordusunun üzerine sürü sürü kuşlar gönderdi. Bu kuşlar, gagalarında ve pençelerinde taşıdıkları küçük taşları Ebrehe'nin ordusunun üzerine bıraktı. Böylece Ebrehe'nin ordusu yok oldu. Yaralı bir şekilde Sana'ya dönen Ebrehe de orada öldü. Fil suresinde bu olaydan söz edilmektedir.

Fil suresi, Mekkeli müşriklerin Peygamberimize (s.a.v.) ve Müslümanlara uyguladıkları baskı, eziyet ve işkencenin dayanılmaz hâle geldiği bir sırada inmiştir. Yüce Allah (c.c.), Mekkeli müşriklere Fil Olayı'nı hatırlatarak Ebrehe'nin olduğu gibi müşriklerin de tuzaklarını, hilelerini boşa çıkaracağını vurgulamıştır. Kâbe'yi koruduğu gibi her zaman Resulullah'a (s.a.v.) ve inananlara yardım edeceğini belirtmiştir.

FİL SURESİ

OKUNUŞU

Bismillâhirrahmânirrahîm.

Elem tera keyfe fe'ale Rabbüke bi eshâbilfil. Elem yec'al keydehüm fî tadrîl. Ve ersele aleyhim tayran ebâbîl. Termîhim bihicâratin min siccîl. Fece'alehüm ke'asfin me'kûl.

ANLAMI

Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla (başlarım).

"Rabb'inin fil sahiplerine ne yaptığını görmedin mi? Onların tuzaklarını boşa çıkarmadı mı? Üzerlerine balçıktan pişirilmiş taşlar atan sürü kuşlar gönderdi. Nihayet onları yenilmiş ekin gibi yaptı."